

Όταν το Πάσχα πέφτει... Νοέμβριο!

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή](#)

Κυριακή πρωί, ώρα εφτάμιση. Η ειδοποίηση από το κινητό τού θύμισε ότι έπρεπε να σηκωθεί. Η ζεστασιά της κουβέρτας δεν τον βοηθούσε. Πάτησε την αναβολή και γύρισε πλευρό. Δεν κατάλαβε πότε πέρασαν δέκα λεπτά. Το κινητό ξαναχτύπησε. Σηκώθηκε εκνευρισμένος.

Οι γονείς έλειπαν, είχαν πάει στο χωριό τους. Τους υποσχέθηκε ότι θα πήγαινε σήμερα στο μνημόσυνο ενός γείτονα, εκπροσωπώντας όλη την οικογένεια. Τα βαριέται αυτά τα τυπικά, τα δήθεν, τα «είναι υποχρέωσή μας να πάμε», αλλά τώρα δεν μπορεί να κάνει αλλιώς.

Ντύθηκε βιαστικά και μπήκε στο αυτοκίνητο. Το μνημόσυνο θα γινόταν σε μια εκκλησία των νοτίων προαστίων. Στους λεφτάδες. Δεν είχε ιδέα από αυτές τις γειτονιές. Έβαλε σε λειτουργία το GPS και ακολούθησε τις οδηγίες της εικονικής συνοδηγού του.

Έφτασε γύρω στις οχτώμιση έξω από το ναό, ακριβώς στην ώρα που έλεγε το αγγελτήριο. Υπολόγιζε να ξεμπερδέψει κατά τις εννιά.

Μπήκε, άναψε ένα κερί και ρώτησε τον κύριο που καθόταν πίσω από το παγκάρι «Τι

ώρα θα τελειώσει;». Τον κοίταξε απορημένος εκείνος. «Κατά τις δέκα συνήθως τελειώνει η Λειτουργία. Έχουμε και μνημόσυνο σήμερα ... Υπολογίστε γύρω στις δέκα και μισή». Την πάτησε! Θα πρέπει τώρα να περιμένει δυο ώρες.

Σκέφτηκε προς στιγμήν να γυρίσει πίσω. Προχώρησε εκνευρισμένος και στάθηκε δίπλα σε μια κολώνα στο πίσω μέρος του ναού. Χάζεψε κάμποση ώρα τον κόσμο που έμπαινε, ύστερα κοίταξε έναν - έναν τους Αγίους που ήταν ζωγραφισμένοι στον απέναντι τοίχο. Μετά κοίταξε στα κλεφτά το κινητό του, μα ντράπηκε να μπει στο ίντερνετ. Πέρασε η ώρα.

Κάποια στιγμή βγήκε ο παπάς στην Ωραία Πύλη και οι ψαλτάδες σταμάτησαν. «Ωραία, θα ξεκινήσει το μνημόσυνο» σκέφτηκε. Έκανε λάθος. Ο παπάς άρχισε να εξηγεί το Ευαγγέλιο. Με ήρεμη φωνή. Ήταν όμως, τόσο ήσυχα που ακουγόταν ως πίσω.

Με απλά λόγια μίλησε για την περικοπή και μετά ήρθε στο σήμερα. Χωρίς ξύλινη γλώσσα, χωρίς αρχαιοπρεπείς εκφράσεις, βερμπαλισμούς και ηθικολογίες. Τέντωσε το κεφάλι του δεξιά - αριστερά για να τον δει πιο καλά. Τον έκοψε γύρω στα σαρανταφεύγα. Τα μάτια του καρφωμένα στη γη. Η φυσιογνωμία του ήρεμη.

Χωρίς να το πολυκαταλάβει, παρακολουθούσε με προσοχή κάθε του λέξη, κάθε του φράση. Ο παπάς τελείωσε με ένα περιστατικό από την τρέχουσα επικαιρότητα και έκλεισε το ολιγόλεπτο κήρυγμα με τους στίχους του αγαπημένου του ποιητή! Αυτό το τελευταίο δεν το περίμενε με τίποτα. Του άρεσαν πολύ αυτοί οι στίχοι. Ήταν το μότο του. «Ο τύπος είναι από το δικό μας club!» σκέφτηκε με ενθουσιασμό.

Από κείνη την ώρα δεν πήρε τα μάτια του από πάνω του. Κουνούσε το κεφάλι του πότε δεξιά και πότε αριστερά για να τον έχει πάντα μέσα στο πλάνο. «Ό εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντας σε Κύριε ...». Ο παπάς είχε στραφεί τώρα στην εικόνα του Χριστού και το βλέμμα του ήταν αλλού, πέρα και πάνω από τον κόσμο γύρω του.

Σε λίγα λεπτά ξεκίνησε η ακολουθία του μνημοσύνου. Ο παπάς τόνιζε μια - μια κάθε λέξη, λες και το έλεγε για πρώτη φορά, λες και ήταν συγγενής του ο γείτονάς τους. Κι ύστερα λίγο πριν το Δι' εὐχῶν είπε με δυο φράσεις για το πώς και το γιατί γίνονται τα μνημόσυνα.

Ο περισσότερος κόσμος κινήθηκε προς την έξοδο για να πάρει αντίδωρο και κόλλυβα. Κάποιοι πήγαν προς την Ωραία Πύλη για να πάρουν αντίδωρο από το χέρι του ιερέα. Τους ακολούθησε μηχανικά, τελευταίος στη σειρά. Έφτασε διστακτικά. Ο παπάς τον κοίταξε και τα μάτια του ξεχειλίζουν αγάπη. Πήρε το αντίδωρο και στάθηκε αμήχανος. Πέρασαν μερικά δευτερόλεπτα και είπε διστακτικά «Μπορώ να σας μιλήσω;». «Περίμενε, να καταλύσω και τα λέμε» του είπε χαμογελαστά ο

παπάς.

Κανόνισαν να τα πούνε την άλλη μέρα το απόγευμα. Όλη η Κυριακή πέρασε με την προσμονή της Δευτέρας. Ξεκίνησε νωρίς. Για να φτάσει πιο γρήγορα πήρε την μοτοσυκλέτα. Έφτασε μισή ώρα νωρίτερα. Κλείδωσε τη μηχανή και κατέβηκε πέντε σκαλιά. Βρέθηκε στην ημιυπόγεια αίθουσα του ναού. Στο βάθος δεξιά ήταν μια τζαμένια πόρτα που έγραφε «εξομολογητήριο».

Δεν είχε σκοπό να εξομολογηθεί. Ήθελε να μιλήσει μόνο. Είχε πολλά χρόνια να βρει άνθρωπο πρόθυμο να τον ακούσει. Όλοι γύρω είναι έτοιμοι να πούνε τη γνώμη τους, να δώσουν συμβουλές, μα μόλις τους πεις δυο πράγματα που σε απασχολούν, βιάζονται να κατεβάσουν ρολά.

Περίμενε γύρω στο μισάωρο όταν μπήκε μέσα μια νεαρή κυρία. «Τον παππούλη περιμένετε;» του είπε ευγενικά. «Ναι» της είπε, χωρίς να την κοιτάξει. «Πήρε τηλέφωνο και ζητά συγγνώμη. Η πρεσβυτέρα μπήκε στο Μαιευτήριο πριν από λίγο. Πάρτε το τηλέφωνό του να συνεννοηθείτε» συνέχισε εκείνη. «Ευχαριστώ» μουρμούρισε εκείνος. Βγήκε άκεφος από την υπόγεια αίθουσα, ανέβηκε τα σκαλάκια και το βλέμμα του έπεσε στο παρμπρίζ της μηχανής. «Να πάρει!» μουρμούρισε. Είχε αφήσει αφηρημένος τη μηχανή πάνω στη διάβαση πεζών και η Δημοτική Αστυνομία του έκοψε κλήση.

Γύρισε αρκετά εκνευρισμένος σπίτι. Δεν ήταν προληπτικός, αλλά μια η γέννα της παπαδιάς, μια η κλήση της Αστυνομίας, φοβόταν πως η συνάντηση με τον άγνωστο παπά «δεν τον ήθελε».

Κανόνισαν νέα συνάντηση σε δυο μέρες. Η ίωση όμως, που τον έπιασε ξαφνικά είχε ... αντίθετη γνώμη. Όλα κόντρα! Τελικά κατάφερε να πάει ύστερα από μια βδομάδα, με αρκετές αμφιβολίες και λιγότερη διάθεση από την πρώτη φορά.

Λίγο πριν φύγει από το σπίτι σκέφτηκε να βγάλει το μαύρο κρίκο που είχε στο δεξί αυτί. Άλλαξε αμέσως γνώμη. «Αν είναι να με δεχτεί, ας με δεχτεί έτσι όπως είμαι» είπε σιγανά και ανασήκωσε τα μανίκια. Ένα tattoo με δυο δράκους ξεπρόβαλλε κάτω από το ύφασμα της μπλούζας. Το είχε χτυπήσει ψηλά στο μπράτσο, ώστε να μπορεί να το κρύβει -μαζί με το σκουλαρίκι- από το περιβάλλον της δουλειάς του, ένα περιβάλλον *comme il faut*, για φιλόδοξους *goldenboys* σαν κι εκείνον.

«Συγγνώμη, χίλια συγγνώμη, σε ταλαιπώρησα!» είπε ο παππούλης. «Μα, δεν φταίτε σε κάτι. Μην ζητάτε συγγνώμη» του είπε. «Έτσι, αισθάνομαι» απάντησε αφοπλιστικά ο παππούλης. Δεν το συνέχισαν. Είχαν τόσα πολλά να πουν. Απορίες, αγωνίες, σκέψεις, όλα ανακατεμένα. Κι ο παππούλης άκουγε υπομονετικά, χωρίς να διακόπτει. Όταν μίλησε στο τέλος, τον ξάφνιασε. Ήξερε μουσικά ρεύματα,

συγκροτήματα, ταινίες, πρόσωπα, ήταν για τα πάντα ενημερωμένος. Και δεν του φαινόταν. Πέρασε μία ώρα χωρίς να το καταλάβει. Κανόνισαν να τα πουν κι άλλη φορά την επόμενη βδομάδα.

Μέχρι να έλθει η επόμενη φορά προσπάθησε να κάνει μια έρευνα μέσω ... ίντερνετ. Γκούγκλαρε το όνομα του παππούλη. Έψαχνε κάθε στοιχείο, κάθε εικόνα που θα του έδιναν έστω και την παραμικρή λεπτομέρεια για το πρόσωπο που μπήκε ξαφνικά και απρόσμενα στη ζωή του. Μάταιος κόπος. Όλο αυτό το παράλληλο διαδικτυακό σύμπαν που έχει μπει δυναμικά στη ζωή μας και δίνει αμέτρητες πληροφορίες για το πώς ζει και κινείται ο καθένας, δεν μπορεί όχι μόνο να εντοπίσει αλλά ούτε να υποψιαστεί έστω και ίχνος εσωτερικής ζωής.

Η επόμενη συνάντηση έγινε μετά από είκοσι μέρες. Πάλι ήρθαν αναποδιές που του 'κοψαν το δρόμο προς τα νότια προάστια. Προσπάθησε να μην ενδώσει στη σκέψη ότι το σύμπαν συνωμοτούσε στο να μην πάει ξανά στον παππούλη. Όταν μπήκε στο εξομολογητήρι τον βρήκε με τρία χαριτωμένα παιδάκια να συζητούν με οικειότητα. «Πάμε μπαμπά, τα λέμε το βράδυ» είπε το μεγαλύτερο φεύγοντας.

«Τρία και ένα το νεογέννητο, τέσσερα παιδιά. Χαρά στο κουράγιο του ...» σκέφτηκε. Και συνέχισε μεγαλόφωνα «Πολύτεκνος ε; Να σας ζήσουν!». «Ευχαριστώ, αυτά είναι τα μικρότερα» είπε ο παππούλης και βλέποντας την έκπληξη στο πρόσωπο του συνομιλητή του διευκρίνισε «... μαζί με το νεογέννητο είναι δέκα».

«Τι; Δέκα;» πετάχτηκε εκείνος ξαφνιασμένος, αλλά ο παππούλης δεν έδωσε συνέχεια στην κουβέντα. Είπαν άλλα, πιο ... ενδιαφέροντα: για τη δουλειά του, για το μεταπτυχιακό που έκανε στην Αμερική, για διάφορα.

Έφυγε για το σπίτι, μα ο νους του ήταν κολλημένος στα δέκα παιδιά. «Εμ, έτσι εξηγείται πώς βρέθηκε ο παπάς στα νότια προάστια. Εκεί είναι τα φράγκα. Ένας αγιασμός για τη σύζυγο του βουλευτή που έχει μεταφυσικές ανησυχίες, ένα ευχέλαιο για τους υπέργηρους γονείς του τάδε βιομήχανου, άσε τις βαφτίσεις και τους γάμους ... Ποιος ξέρει πόσα θα βγάζει το μήνα... Όλα μαύρα!» σφηνώθηκε η σκέψη μέσα του και τον έκανε κομμάτια. Στη ζωή του είχε προδοθεί πολλές φορές από δήθεν ακέραιους ανθρώπους. Δεν ήθελε να την πάθει άλλη μια φορά. Όλη τη βδομάδα δεν μπόρεσε να ξεκολλήσει αυτή τη σκέψη από το μυαλό του. Μόνο όταν ήρθε η ώρα να ξαναπάει στην εκκλησία, βρήκε το κουράγιο να πει στον εαυτό του «Αυτά τα μάτια, τα καθαρά αποκλείεται να λένε ψέματα».

Αυτή τη φορά δεν κατευθύνθηκε στο γνωστό χώρο του εξομολογητηρίου. Βρέθηκε, καλεσμένος από τον παππούλη, σε μια νεανική συντροφιά, εκεί στο υπόγειο της

εκκλησίας. Γύρω – γύρω κάθονταν καμιά εικοσαριά φοιτητές και νέοι επιστήμονες, αγόρια και κορίτσια και κάπου ανάμεσα ο παππούλης.

Πρώτη φορά βρέθηκε σε τέτοιο περιβάλλον. Του συστήθηκαν όλοι με αυθόρμητη ευγένεια και καλοσύνη, σαν να τον ήξεραν καιρό. Ύστερα ήρθε κι άλλη έκπληξη. Οι περισσότεροι ήταν σπουδαγμένοι. Κάποιοι μάλιστα με βαριά χαρτιά. Από MIT και πάνω. Τώρα ήταν που ένιωσε τόσο, μα τόσο χαζός που κοκορευότανε στη γειτονιά του στο Γαλάτσι ότι ήταν διπλωματούχος του ΕΜΠ με μεταπτυχιακό στη ΝΥ. Αυτοί εδώ με το ζόρι έλεγαν τα τυπικά τους προσόντα. Έδειχναν όλοι ισότιμοι. Οι απόφοιτοι Λυκείου δίπλα στους αποφοίτους του Harvard. Κι ο παππούλης μέσα σε όλα. Όντας απόφοιτος Μαθηματικού και Θεολογικής, μιλούσε με τους πάντες για τα πάντα.

Αυτό όμως, που τον σόκαρε ήταν μια κουβέντα που έκαναν στο τέλος για κάποιον που είχε ανάγκη. Στην αρχή δεν καταλάβαινε τι έλεγαν, από τα συμφραζόμενα όμως, έπιασε ότι ο παππούλης δεν έπαιρνε μία από τυχερά! Αυτό το ήξεραν οι πάντες στην ενορία, χρόνια τώρα. Κι όταν κάποιος επέμενε πολύ, του έλεγε «Κράτα τα χρήματα κι όταν χρειαστούν, θα σου πω». Μόλις λοιπόν, εμφανιζόταν κάποια περίπτωση ταλαίπωρου ανθρώπου με οικονομικά προβλήματα, τσουπι!, ο παππούλης ειδοποιούσε τον κύριο και έτσι τα τυχερά γινόταν ελεημοσύνη. Κρυφή ελεημοσύνη, όχι με ντουντούκες ούτε με αποδείξεις για απαλλαγή από την εφορεία! Πόσο ντράπηκε που αδίκησε με το νου του τον παππούλη!

Και τότε, πώς μεγάλωνε δέκα παιδιά μόνο με το μισθό το δικό του και της παπαδιάς; Κι έδειχναν τόσο ευτυχισμένα τα μικρούλια που είχε δει. Σαν σκηνή από το Μικρό σπίτι στο λιβάδι ήταν. Την απορία του την έλυσε ο ίδιος ο παππούλης πολύ καιρό μετά, όταν σε κάποια συνάντηση τού είπε «Τα πάντα τα αφήνουμε στο Θεό. Εκείνος βρίσκει τη λύση. Μόνο που τη δίνει στο τελευταίο δέκατο του δευτερολέπτου. Την ώρα που αιωρούμαστε στο κενό, χωρίς φως στο τούνελ. Έτσι, για να δούμε καθαρά ότι ήταν δική Του παρέμβαση».

Ήταν βυθισμένος στις σκέψεις του όταν μια κοπελιά τού είπε χαμογελαστά «Θα σε βλέπουμε τώρα που είσαι στη συντροφιά μας. Κοντά στον πνευματικό μας». Πήγε να της πει. Ο παππούλης ήταν δικός τους πνευματικός, όχι δικός του. «Όχι ακόμα!» διόρθωσε με το νου του. Γιατί πολλές φορές είχε βρεθεί ένα τσακ πριν από το πετραχήλι και έκανε πίσω. Ο παππούλης περίμενε όλο αυτόν τον καιρό υπομονετικά, χωρίς να τον πιέσει, χωρίς ούτε καν να υπαινιχτεί κάτι.

Γύρισε απότομα πίσω. «Πάτερ, να σας δω για λίγο;» είπε έντονα. Ο παππούλης τον κοίταξε κατευθείαν στα μάτια και δεν μίλησε. Πέρασαν μερικά δευτερόλεπτα. «Έλα» του έκανε νόημα. Μπήκαν στο εξομολογητήριο. Βγήκε μετά από εβδομήντα

πέντε λεπτά. Τότε πρόσεξε ότι ο παππούλης έδειχνε πολύ κουρασμένος. Η ώρα ήταν 10:25. Από τη μια ένιωθε ενοχές που έφαγε πολύτιμο χρόνο από την ξεκούραση του παππούλη και την οικογένειά του. Από την άλλη, το φτερούγισμα που ένιωθε μέσα του τον έκανε να πετάει.

Προθυμοποιήθηκε να πάει τον παππούλη στο σπίτι του, ένα διαμέρισμα σε μια παλιά πολυκατοικία. Τότε έμαθε πως δεν οδηγούσε, αν και στα νιάτα του είχε ένα κάμπριο και δεν ήταν λίγες οι φορές που οι φίλοι του περίμεναν να τον δουν να κάνει σλάλομ στην παραλιακή.

Φτάνοντας στο σπίτι του -περασμένα μεσάνυχτα- ένιωθε τόσο έντονα τη γλυκιά επίγευση των συμβάντων της ημέρας. Ήταν τόσο δυνατά τα συναισθήματα, που περίμενε από τώρα την επόμενη φορά που θα πήγαινε για εξομολόγηση. «Άραγε κάπως έτσι να νιώθουν αυτοί που πρωτοταξιδεύουν με την παραμύθα και θέλουν να ξαναδοκιμάσουν;» σκέφτηκε και ντράπηκε μονομιάς με την παρομοίωση που σκάρωσε το μυαλό του.

Πήγε ξανά και ξανά στο γνωστό και αγαπημένο του υπόγειο της εκκλησιάς. Στην αρχή δειλά και άτσαλα εξιστορούσε τα παραπατήματα και τις στραβοτιμονιές. Με πολλές δικαιολογίες και με ακόμα περισσότερη ντροπή. Όσο περνούσε ο καιρός, έμπαινε πιο συνειδητά στο μυστήριο. Κι ο παππούλης έβλεπε τις πληγές που πυορραγούσαν και έπιανε το νυστέρι για να τις καθαρίσει. Με λεπτές, προσεκτικές κινήσεις. Και, τι απίστευτο! Αυτή η επέμβαση, η χωρίς αναισθητικό δεν τον πονούσε. Του 'δειχνε τις πληγές, χωρίς να τον ρίχνει στην απελπισία. Του έβγαζε το σάπιο μέρος και τον γέμιζε ελπίδα.

Ένα βράδυ, παραμονή του Αγίου Φιλίππου γινόταν αγρυπνία στο ναό. Είχε ετοιμαστεί να κοινωνήσει. Για πρώτη φορά, ύστερα από πολλά χρόνια. Κανένα φως δεν ήταν αναμμένο μέσα. Μόνο τα κεριά από τα μανουάλια και τα καντήλια έφεγγαν. Τα στασίδια κι οι καρέκλες ήταν γεμάτα από νέους, παιδιά, οικογένειες. Στο ψαλτήρι ήταν ένας από την παρέα του «κύκλου», έτσι έλεγαν τη συνάντησή τους. Βγήκε από το ναό στη μία και τέταρτο. Καβάλησε τη μηχανή, φόρεσε τα γάντια και το κράνος και χάθηκε στην παραλιακή. Ήταν τόσο όμορφη η νύχτα. Τα αστέρια από πάνω φώτιζαν σα μικρά καντηλάκια. Ο θαλασσινός αέρας τον χτυπούσε στο λαιμό και το θώρακα και ακουγόταν σα γλυκιά μελωδία. Άθελά του άρχισε να ψέλνει. Στην αρχή ψιθυριστά κι ύστερα πιο δυνατά. «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ...».

Ανέβηκε τη Συγγρού και πριν φτάσει στη διασταύρωση με τη Βουλιαγμένης είδε από μακριά να ανάβει το πορτοκαλί. Έκοψε και περίμενε να ανάψει το πράσινο. Δίπλα του σταμάτησε ένα τζιπάκι. Μέσα χαχάνιζαν δυο ζευγάρια. Ήταν προφανές

ότι γύριζαν από διασκέδαση. Κάποια στιγμή ο τύπος που ήταν στο τιμόνι τέντωσε το αυτί του και ... έπιασε τις ψαλμωδίες. Έκανε νόημα στους άλλους που κοίταζαν στην αρχή περίεργα και μετά ήταν έτοιμοι να ξεκαρδιστούν στα γέλια. Ο οδηγός τού φώναξε περιπαιχτικά «φέτος το Πάσχα πέφτει Νοέμβριο!». Ο συνεπιβάτης από το πίσω κάθισμα κατέβασε γρήγορα το τζάμι και είπε χασκογελώντας «και πού να σφίξουν οι ζέστες φίλε!». Τους κοίταξε ήρεμα. «Οι ασύμβατες ευθείες δεν συναντιούνται πουθενά στο χώρο, έτσι δε μάθαμε στη Γεωμετρία;» σκέφτηκε. «... Καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος!»

Το φανάρι άλλαξε χρώμα. Γκάζωσε και πήρε τη στροφή για το Σύνταγμα. Το κοντέρ έδειχνε 80 χλμ/ώρα. Η ψυχή του όμως, είχε σπριντάρει πιο πολύ. Προσπερνούσε και τον πιο γρήγορο οδηγό της Formula1, σε μια φωτοθύελλα χαράς και ειρήνης.